

Régiók Bizottsága vélemény tárgy: „Az Európai Bizottság közleménye a Szociálpolitikai Menetrendről”

(2006/C 31/08)

A Régiók bizottsága,

tekintettel az Európai Bizottság közleményére a Szociálpolitikai Menetrendről, COM(2005) 33 final,

tekintettel az Európai Bizottság azon határozatára, hogy a kérdésben az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének első bekezdésében foglalt rendelkezések alapján kikéri az RB véleményét,

tekintettel elnökének 2005. január 20-án hozott határozatára, hogy a „Gazdaság- és szociálpolitika” szakbizottságot megbízta a tárgyban kiadandó vélemény kidolgozásával,

tekintettel az Alkotmányszerződés tervezetére, különösen annak III-117. és III-209–219. cikkére,

tekintettel az európai kormányzásról 2001-ben kiadott fehér könyvre (COM (2001) 428 final),

tekintettel „A szociálpolitika jövője a kibővült Európai Unióban” témával foglalkozó magas szintű csoport (Foglalkoztatási és Szociális Főigazgatóság) által 2004 májusában kiadott jelentésre,

tekintettel a Wim Kok vezette munkacsoport 2003 novemberében „Munka, munka, munka. Több munkahely teremtése Európában” címmel kidolgozott jelentésére,

tekintettel a *European Economy, Occasional Papers* 15. számában 2005 márciusában „*The Economic Cost of Non-Lisbon. A survey of the literature on the economic impact of Lisbon-type reforms*” [A lisszaboni stratégia végrehajtása elmulasztásának gazdasági költsége. Áttekintés a lisszaboni típusú reformok gazdasági hatásának irodalmáról] címmel közzétett írásra,

tekintettel az „Európai Szociális Alap szabályzatáról”, valamint a „Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra foglalkoztatási és társadalmi szolidaritási program (PROGRESS) létrehozásáról” címmel kiadott 2005. február 23-i véleményére (CdR 240/2004 fin),

tekintettel az RB 2005. február 23-i véleményére „A globalizáció szociális dimenziója – Az uniós politika hozzájárulása ahhoz, hogy az előnyök mindenki számára érezhetőek legyenek” című európai bizottsági közleményről (CdR 328/2004 fin),

tekintettel 2004. szeptember 29-i véleményére „Az idősebb munkavállalók foglalkoztatottságának emelése és a munkaerőpiacról történő kivonulás késleltetése” című európai bizottsági közleményről (CdR 151/2004 fin) ⁽¹⁾,

tekintettel az RB 2004. április 22-i véleményére „Jelentés a szociális beilleszkedésről – A szociális beilleszkedést célzó nemzeti cselekvési programok vizsgálata eredményeinek összegzése (2003-2005)” címmel (CdR 21/2004 fin) ⁽²⁾,

tekintettel a Régiók Bizottsága 2005. február 24-én kiadott állásfoglalására „A lisszaboni stratégia újjáélesztéséről”, (CdR 518/2004 fin),

tekintettel a „Gazdaság- és szociálpolitika” szakbizottság által 2005. május 3-án elfogadott véleménytervezetére (CdR 80/2005 rev1, előadó: **Linetta Serri**, Armungia település önkormányzati képviselője (IT/PES)),

2005. július 6–7-én tartott, 60. plenáris ülésén (a 2005. július 6-i ülésnapon) elfogadta az alábbi véleményt.

⁽¹⁾ HL C 43, 2005. február 18., 7. o.

⁽²⁾ HL C 121, 2004. április 30., 32. o.

1. A Régiók Bizottsága észrevételei

A Régiók Bizottsága

1.1 **üdvözl**i a 2005–2010 közötti időszakra vonatkozó új Szociális Menetrend végrehajtása iránti elkötelezettséget, teljes mértékben osztja annak célkitűzéseit, és pozitívan értékeli az abban körvonalazott stratégiákat, illetve az említett stratégiák követésére kidolgozott, a „Szociális Európa a világgazdaságban: foglalkoztatás és új lehetőségek mindenkinek” jelszavával fémjelzett egyes eszközöket;

1.2 különösen **nagyra értékeli** egyrészt azt, hogy az európai gazdaság növekedésének lelassulása és a lisszaboni stratégia végrehajtásában eddig elért nem kielégítő eredmények ellenére ismét az abban megfogalmazott – a gazdasági növekedés szociális dimenzióját előtérbe helyező – szociálpolitikai célok kerülnek kitűzésre, másrészt azt, hogy újra meghirdetésre kerül a 2002. évi barcelonai Európai Tanács által is megerősített európai társadalmi modell, mely „növekedő gazdaságon, a szociális védelem magas szintjén, a mindenkit megillető oktatáson és a szociális párbeszeden alapul”;

1.3 **egyetért** a Szociális Menetrend alapjául szolgáló elvekkel, vagyis az integrált megközelítéssel, a foglalkoztatás minőségének javításával, a védelmi rendszerek korszerűsítésével, valamint a „hiányzó szociálpolitika árának” figyelembevételével;

1.4 mindazonáltal **kiemeli**, hogy a kitűzött célok néha túl általánosra sikerültek, és pontosabb kifejtést igényelnek a felhasználandó operatív eszközök és a kijelölendő határidők tekintetében;

1.5 **elismeri**, hogy a „szociálpolitika hiányából eredő költség” elvét figyelembe kell venni, a szociálpolitikák pedig hozzájárulhatnak mind a szociális, mind a gazdasági célok megvalósításához; e politikák nem csak a társadalmi kirekesztés csökkentésére irányulnak, hanem hozzájárulhatnak jobb gazdasági eredmények eléréséhez is, például a gazdaság ama képességének erősítésével, hogy megfelelőbben alkalmazkodhassék a nemzetközi környezethez. A szociálpolitikák hiánya vagy nem megfelelő volta valós negatív következményekkel jár a gazdaság növekedési lehetőségei szempontjából;

1.6 az eddigiekben kifejezésre juttatott, összességében pozitív értékelés dacára **sajnálata**t **fejezi ki** amiatt, hogy a Szociálpolitikai Menetrend nem tesz kifejezett említést a helyi és regionális önkormányzatok szerepéről és felelősségéről, ami annál is kifogásolhatóbb, mivel az EU tagállamainak többségében ezek illetékességi körébe tartozik a szociálpolitikai intézkedések operatív meghatározása és végrehajtása;

1.7 ezzel kapcsolatban **úgy véli**, hogy a helyi és regionális önkormányzatok aktív bekapcsolódása és ezt követő, a szubszidiaritási elvnek az Európai Alkotmány tervezete és az európai kormányzásról 2001-ben kiadott fehér könyv útmutatása („Folyamatos és szisztematikus párbeszéd a területi önkormányzatokkal a politikák kidolgozásáról” c. közlemény) által is szentelt keretében kifejtett tevékenységük a Szociális Menetrend célkitűzései sikeres megvalósításának egyik előfeltétele lesz;

1.8 reményét **fejezi ki**, hogy éppen a polgárokhoz közeli intézmények révén erőfeszítések történnek majd a különböző tagállamok közötti szintkülönbségek és egyenlőtlenségek csökkentésére és az európai társadalmi modell legjobb megnyilvánulási formáinak terjesztésére, és hogy mindez a legjobb gyakorlatok követésével, nem pedig a szociálpolitikájukban elmaradottabb tagállamokhoz való alkalmazkodás révén valósul meg;

Az Európai Bizottság stratégiái, célkitűzései és javaslatai

2. A Régiók Bizottsága ajánlásai

A bizalom növelése

A Régiók Bizottsága

2.1 **annak tudatában**, hogy Európa olyan szakaszba érkezett, amikor polgárait sok kérdés nyugtalanítja (amikor többek között a gazdasági növekedés lassulása, a vásárlóerő csökkenése, a lakosság elöregedése, az EU nemzetközi szinten játszott vezető szerepének érzékelhető hiánya, a szociális védelem rendszereinek nehézségei, a szegénység, illetve bizonyos rétegek gazdasági és szociális lecsúszásának tartóssá válása félelmet keltenek és védekező magatartást váltanak ki, tápot adva az önző bezárkózás régi és új formáinak), az RB **egyetért** azzal a gondolattal, hogy a bizalom növelése az európai szociális stratégia meghatározó eleme kell, hogy legyen;

2.2 fontosnak **tartja** a határozott fellépést a régi és az új tagállamok polgárainak félelmeit eloszlató, korrekt tájékoztatás érdekében;

2.3 mindazonáltal **emlékeztet** annak szükségességére, hogy a jobb kommunikáció érdekében tett erőfeszítések mellett érdemi célok is kitűzésre kerüljenek, és azonnal érzékelhető javulás álljon be az élet- és munkakörülményekben. Ezeket a célokat a különböző tagállamok eltérő körülményeihez és prioritásaihoz kell igazítani, és kitűzésükbe, illetve megvalósításukba be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat.

3. Az eszközök

A Régiók Bizottsága

3.1 **úgy ítéli meg**, hogy az általános bizalomvesztés ellensúlyozására a meghatározott eszközöket (jogalkotás, szociális párbeszéd, pénzügyi eszközök) késlekedés nélkül be kell vetni;

3.1.1 **tudomásul veszi** azt az előrelépést, amelyet egy általános szociális klauzulának az Alkotmány szerződés tervezetében történő beillesztése jelent (III-117. cikk), melynek alapján a szociális dimenzió a jövőben valamennyi közösségi politikában megjelenik.

3.2 pozitívan **értékeli** a Szociális Menetrend, a lisszaboni stratégia és a fenntartható fejlődési stratégia komplementaritását, melynek minden közösségi politikában le kell csapódnia. Ez az integrált megközelítés valós előrelépést eredményezhet a szociális és foglalkoztatáspolitikai intézkedésekben, ha az Európai Bizottság által kidolgozott hatásértékelési eszköz – az alkotmány szerződés tervezetének rendelkezése alapján – tekintetbe veszi a szubszidiaritás elvét;

3.3 **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy a jelenleg kizárólag kormányközi alpra helyezett gyakorlatot integrálva alkalmazza a nyílt koordinációs módszert, bevonva abba a helyi és regionális önkormányzatokat, amelyek a Szociális Menetrend pénzügyi eszközei felhasználásának fő irányítói lesznek, különösen a „konvergencia” és a „regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzések tekintetében;

3.4 **úgy véli**, hogy feltétlenül szükséges határozottan fellépni a közösségi vívmányok általánossá tétele, valamint annak érdekében, hogy a tagállamok joganyagába fokozatosan bekerüljenek az európai elvek és minimális normák, aminek következtében eltüntethetők az egyes tagállamok között fennálló eltérések és egyensúlytalanságok.

3.5 **úgy véli**, hogy az új tagállamok csatlakozása után egy évvel célszerű lenne, ha az Európai Bizottság megvonná a régebbi uniós tagállamok munkaerő-piaci – az új tagállamokból érkező munkavállalókkal szembeni – korlátozásának mértékét. Különösen érdemes lenne megvizsgálni a korlátozás strukturális hatását a munkaközi kapcsolatok státuszának alakulására.

3.6 **úgy véli**, hogy a régebbi uniós tagállamok munkaerő-piaci – az új tagállamokból érkező munkavállalókkal szembeni – korlátozása, valamint a belső piacon nyújtott szolgáltatásokról kiadandó irányelvvel tett európai bizottsági javaslatról folyó vita jól mutatják, hogy szükség van a szolgáltatásnyújtás keretében kiküldött munkavállalókról szóló 96/71 irányelv felülvizsgálatára.

4. A sikeres bizalomnövelés három feltétele

A Régiók Bizottsága

4.1 **elismeri** egy új, a fiataloknak nagyobb lehetőségeket és jobb kilátásokat nyújtani kívánó, nemzedékeket átfogó megközelítés fontosságát. A bizalom növeléséhez és a lisszaboni stratégia céljainak ismételt kitűzéséhez nélkülözhetetlen, hogy a fiatalokra központi szerep háruljon; ebben a tekintetben hivatkozunk arra a véleményre (EDUC-37, 2004), amely a 2007–2013-as időszakra szóló „Tevékeny ifjúság” program létrehozására irányuló európai parlamenti és a tanácsi határozatra tett javaslatról készült;

4.2 **kifejezi** egyetértését a nemzedékeket átfogó dimenzióról szóló zöld könyvről (2005) indítandó vitával kapcsolatban;

4.3 **kiemeli**, hogy a lakosság előregedéséről és a nyugdíjrendszerek reformjáról folyó intenzív vitával párhuzamosan szükség van arra is, hogy figyelembe vegyünk és mélyrehatóan értékeljük a fiatalok helyzete romlásának kérdését a biztos jövődelem, illetve a foglalkoztatási és szakmai kilátások tekintetében. Az idősebbek tartós problémáinak elhanyagolása nélkül – integrált megközelítést alkalmazva – a társadalmi kirekesztés veszélyének kitett egyéb rétegek helyzetére is figyelmet kell fordítani;

4.4 kedvezően **fogadja** az olyan, nemzedékeket átfogó partnerség gondolatát, mely egyrészt – az aktív népesség körében tartva őket – képes felhasználni az idősebbek tapasztalatait, másrészt a beilleszkedés lehetőségét nyújtja a fiatalabbaknak. Ebben az összefüggésben **felkéri** az Európai Bizottságot, végeztesen kísérleteket, és támogassa a bevált gyakorlatok terjesztését,

illetve kifejezetten a nemzedékek közötti találkozókat elősegítő kezdeményezéseket;

4.5 az Európai Bizottság közleményével egyetértésben minden szinten nagy jelentőséget **tulajdonít** a partnerségnek, mely véleménye szerint létfontosságú eszköz azon társadalmi tőke létrehozásában, melyet a jelenlegi helyzetben meggyengített a hosszú távon gyér gazdasági növekedés és a lisszaboni célok – közöttük is elsősorban a legfontosabb, a valamennyi európai polgárt megillető méltó munka – megvalósításának akadozása;

4.6 **hangsúlyozza** a megfelelő intézkedések szükségességét ott, ahol történelmi, illetve társadalmi-gazdasági okokból a partnerség gyakorlata kevésbé eresztett gyökeret;

4.7 **teljesen egyetért** az EU külkapcsolati dimenziójának jelentőségével. Európának lehetősége és kötelessége, hogy aktív szerepet játsszon a nemzetközi porondon, különösen a mindenkit megillető „méltó” munka előmozdításában, a nemzetközi kereskedelmi és egyéb gazdasági kapcsolatok méltányos szabályainak biztosításában, valamint – nem utolsósorban – az emberi méltóság, a szociális igazságosság és a szolidaritás elvein alapuló európai társadalmi modell védelmében és támogatásában a világméretű gazdaság körülményei közepette.

4.8 **úgy véli**, hogy a polgárok bizalmának növeléséhez még legalább két feltétel szükséges: i) olyan polgárok, akik magas szinten tisztában vannak a rendelkezésükre álló európai lehetőségekkel; ii) olyan polgárok, akik rendelkeznek a lehetőségek kiaknázásához szükséges eszközökkel, pl. nyelvtudással. **Sürgeti** az Európai Bizottságot, hogy a többivel együtt ezekre a feltételekre is helyezzen hangsúlyt.

5. A két prioritást élvező terület: a teljes foglalkoztatás elérése

A Régiók Bizottsága

5.1 teljes mértékben **osztja** azt a stratégiát, mely a Szociális Menetrend célkitűzései között továbbra is központi szerepet szán a foglalkoztatásnak, mind mennyiségi, mind minőségi szempontból. A foglalkoztatás a Kok-jelentés által javasolt négy prioritással együtt a társadalmi kirekesztéssel szembeni fellépés és a fenntartható és tartós gazdasági növekedés előmozdításának fő eszköze marad;

5.2 **támogatja** a munkajog fejlődéséről szóló zöld könyv kidolgozását. A munkavégzés új formáinak általános elterjedése minden szempontból szükségessé teszi a munkajog normatív eszközeinek hozzáigazítását ezekhez az újabb fejleményekhez;

5.3 **véleménye szerint** ebben az összefüggésben intézkedésekre van szükség, elkerülendő, hogy a foglalkoztatás terén a munkaerőpiac korszerűsítése és a versenyképesség szempontjából elkerülhetetlen rugalmasság a munkavállalók biztonságának rovására és társadalmi kirekesztésük veszélyét fokozva növekedjen;

5.4 **úgy ítéli meg**, hogy a szociális párbeszéd e tekintetben alapvető, fenntartandó és minden módon erősítendő eszköz marad a változások előmozdításában, valamint abban, hogy azok a szociális méltányosság szellemében kerüljenek bevezetésre;

5.5 **nagyra értékeli** az Európai Bizottság azon szándékát, hogy új stratégiát javasol az egészségvédelem és a munkahelyi biztonság vonatkozásában, melynek célja a megelőzés, illetve a munkavállalók egészségének és biztonságának biztosítása;

5.6 érdeklődéssel **várja** az európai munkaerőpiac kialakulását. Mindazonáltal azt **tartja kívánatosnak**, hogy az ne szorítkozzon pusztán a munkavállalók tagállamok közötti szabad mozgására, hanem történjenek erőfeszítések a munkaerőpiac működését meghatározó ama szabályok és normák kiterjesztésére is, amelyek képesek a lehető legszélesebb körű biztonságot a lehető legnagyobb hatékonysággal és természetlenség nélkül ötvözni;

5.7 **úgy véli**, hogy ebben a kontextusban a transznacionális kollektív szerződések hasznosak lehetnek;

5.8 ugyancsak **támogatja** a vállalatok társadalmi felelősségének előmozdítását

5.9 ugyancsak **támogatja** a társadalombiztosítási rendszerek összehangolásának jobb és hatékonyabb előmozdítását.

6. Összetartóbb társadalom

A Régiók Bizottsága

6.1 **elismeri**, hogy a szociális védelem korszerűsítése – nevezetesen időben tekintett pénzügyi fenntarthatósága – a lisszaboni stratégia féldős értékelésének egyik kulcseleme. Mindazonáltal megerősíti, hogy ez a „korszerűsítés” nem tévesztheti szem elől az összetartóbb társadalom és a mindenkire kiterjedő esélyegyenlőség feladhatatlan célkitűzését;

6.2 a fentieknek megfelelően **úgy véli**, hogy a helyi és regionális önkormányzatok központi szerepet kell, hogy játsszanak ebben a korszerűsítési folyamatban, és a nyílt koordinációs módszert a tagállamok alatti – területi – szintre is ki kell terjeszteni;

6.3 **osztja** a nyílt koordinációs módszer ésszerűsítésére irányuló javaslatokat, melyek lényege az integráció, a nyugdíj és az egészségügy területén megvalósítandó közös célkitűzések listájának összeállítása;

6.4 teljes mértékben **támogatja** a szegénység elleni harc és a társadalmi integráció előmozdítására irányuló célkitűzést;

6.5 nagy jelentőséget **tulajdonít** a társadalmi beilleszkedést lehetővé tevő minimáljövedelem minden polgár számára való biztosítására irányuló közösségi kezdeményezésnek, és **felkéri** az Európai Bizottságot, dolgozzon ki intézkedéseket a különböző, nemzeti és regionális szinten szerzett tapasztalatok összehasonlítására, elősegítendő a bevált gyakorlatok megosztását és a vonatkozó előírások összehasonlító elemzését;

6.6 **támogatja** a Kirekesztettség és a Szegénység elleni Küzdelem Európai Évének 2010-re történő meghirdetését. Mindazonáltal **kifejezi** azon aggályát, hogy az ilyen típusú kezdeményezéseket (az Európai Bizottság közleményében

2010-ig meghirdetett többi „európai évhez” hasonlóan) az a veszély fenyegeti, hogy kimerülnek a megemlékezés külsőségeiben, miközben a támogatandó intézkedések megerősítését is szolgálniuk kellene;

6.7 teljes mértékben **osztja** a hátrányos megkülönböztetés elleni harc és a kisebbségi jogok előmozdítására irányuló célkitűzést, szükség esetén jogalkotási kezdeményezések révén is;

6.8 **támogatja** a Nemek Egyenlőségének Európai Intézete (European Gender Institute) felállítására irányuló javaslatot. A létező eszközökön is javítani kellene a tapasztalatok értékelésében történő hatékonyabb közreműködés és a különböző európai országokban már bevált gyakorlatok megvalósítása érdekében;

6.9 **hangsúlyozza**, hogy szükségesnek tartja a hátrányos megkülönböztetés elleni harc célkitűzésének pontosabb kifejtését, konkrét cselekvési tervek és az eltérő helyzeteknek megfelelő intézkedések meghatározását: a nemek közötti esélyegyenlőség sokszor elhangzó célkitűzése valójában olyan történelmi konnotációkkal bír, és olyan speciális problémakört érint, hogy nem vezethető vissza a kisebbségi jogok általánosabb kérdésére, melyek egyébként az Unió különböző részein az adott helyzetnek megfelelően eltérő formában jelentkeznek;

6.10 **egyértelműen** az „általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról” szóló külön közlemény kiadása iránti elkötelezettséggel, és elsősorban annak a kívánságának ad hangot, hogy ez a kezdeményezés járuljon hozzá a jelenlegi jogi bizonytalanság tisztázásához. Emlékeztet a helyi és regionális önkormányzatok kiemelt szerepére ebben a szolgáltatási szektorban, valamint annak szükségességére, hogy az – e szolgáltatások mindenki számára való hozzáférhetőségének folyamatos biztosítása érdekében – megfelelő támogatásban részesüljenek. A személyek kívánatos mobilitása az Unión belül valamennyi tagállam összehangolt előrelépését teszi szükségessé ezen a területen. Ebben az értelemben az RB üdvözli az Európai Bizottság azon szándékát, hogy meghatározott feltételek mellett bejelentési mentességet adjon a közszférából származó támogatások esetén a szociális szolgáltatások bizonyos területei, így a kórházak és szociális szálláshelyek számára.

7. Záró következtetések

A Régiók Bizottsága

arra **ösztönzi** az Európai Bizottságot, hogy – az alkotmány-szerződés által szentesített szubszidiaritási elvnek megfelelően – vegye tekintetbe a helyi és regionális önkormányzatokra a Szociális Menetrend által érintett különböző területeken háruló tényleges szerepet és felelősséget, és megerősíti, hogy ez a legmegfelelőbb módja a polgárok Európája felépítésének, mely egyben a kohézió és a szolidaritás modellje is lehet az Uniót a világ legversenyképesebb tudásalapú társadalmává formáló folyamat során.

Brüsszel, 2005. július 6.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB